

MONTSERRAT LACOMBA

CAMINS

AGUSTÍ CASANOVA I MASFERRER

Camins.— La *Revista de Girona* m'ha demanat que escrigui un article, com si es tractés d'un joc i, al mateix temps, se m'ha donat la paraula camí, una suggeridora paraula, perquè esdevingui el recurs literari de l'escrit.

M'adono que les persones tenim dos camins: un recorre el passat, va sempre endarrera, aquest és el camí de la memòria, i l'altre s'adreça a l'esdevenidor, és la senda seguida per la imaginació. L'home està permanentment al bell mig d'una cruïlla, a vegades s'esllavissa tan dolçament com tormentosament cap als records de l'ahir com es veu estirat per la imaginació que se l'enduu cap un temps i un espai joiosos que encara no són.

Així, doncs, mesclaré memòria i imaginació per jugar amb aquesta paraula que no la puc, ni la vull canviar per cap d'altra. Aquesta és una joguina molt bona, ja que quan era petit no n'hi havien amb aquest nom. Les nostres joguines portaven altres noms: pilota, espasa, pedra, camió, corda. Quan se li deia a un company si volia venir a jugar a la pilota, ell sabia el que pressàvem: que aniríem plegats al camp de futbol on trobaríem més nens per fer un partit. Tanmateix, en aquells anys, al meu poble no hi havia camp de futbol i anomenàvem «camp de futbol» al pati de les Escoles Nacionals i a un prat als afores amb arbres que feien de porteria. Com ens agradava tirar xuts a la pilota! A un li dèiem Ramallets, un altre era en Kubala i, també, hi havia en César, que feia gols amb el cap. Ni un nen por-

tava el nom de jugadors del Real Madrid, que nosaltres tots érem del Barça.

De totes maneres el que més ens gradava era jugar a «estarrecam-se-les», que es jugava al costat de l'església parroquial, l'únic espai tancat amb tres parets que permetia que dos grups de nens, separats per una línia divisòria, es tiessin una pilota petita; quan la pilota estarracava a un nen aquest, a l'acte, quedava eliminat i plegava de jugar. En Lluís, conegut amb el motiu «la Rateta» per la seva agilitat i picardia, era el que tenia més punteria. Sempre guanyava i qui guanyava adquiria el dret d'exigir al capità de l'equip contrari que fes allò que li ordenés. En la mesura que ens fèiem grans anava progressivament augmentant la perillositat de les penyores. Abans tot consistia en anar a tocar el timbre d'una casa de senyors o dir qualsevol beneiteria a la primera persona que passés per la plaça, però al final vam perdre del tot la innocència i es van començar a crear situacions de risc: es va començar a aprendre a jugar a la vida de veritat.

Ara bé, en aquell temps, en cas que un nen hagués dit: «vols jugar al camí amb mi?». L'altre no l'hagués entès de cap manera i el més probable és que pensés que li volia prendre el pèl. En els camins, només, s'hi podia córrer o caminar. He hagut d'esperar molts anys perquè algú em proposés jugar amb el «camí» i això és el que acabo de fer.